

ZORGPLAN

2020-2022

Burgemeester Walda Scholengemeenschap

Ballumerweg 24
9163 GB Nes - Ameland

Inleiding

De Burgemeester Walda School (BWS) heeft de ambitie om tegemoet te komen aan de didactische en pedagogische wensen van haar leerlingen.

Belangrijke doelstellingen van de school zijn om:

- leerlingen optimaal voor te bereiden op het vervolgonderwijs en de arbeidsmarkt;
- met een zo breed mogelijk aanbod zo veel mogelijk leerlingen zo lang mogelijk op het eiland van passend onderwijs te voorzien;

Hierbij speelt de leerlingbegeleiding op de BWS een belangrijke rol. Deze begeleiding begint bij het pedagogisch klimaat van de school. Het is van belang dat iedere leerling zich gekend en veilig voelt op school. De leerling moet weten dat hij/zij terecht kan op school wanneer er problemen of moeilijkheden zijn. De leerling moet zich zowel fysiek als mentaal veilig voelen in en om het schoolgebouw. Naast onze basiszorg is er sprake van een aanbod van specifieke zorg dat op de BWS wordt aangeboden, uitgevoerd en bijgesteld. In het ondersteuningsprofiel (bijlage) van de BWS is vastgelegd hoe we het passend onderwijs voor elk kind vormgeven. Het ondersteuningsplan kan gezien worden als het voornaamste zorgdocument van de school en is in de bijlage opgenomen.

Het doel van het voorliggende zorgplan is dat duidelijk is omschreven welke (extra) onderwijszorg op de BWS wordt geboden en er tevens verantwoording voor wordt afgelegd. Het zorgplan beoogt een dynamisch product te zijn dat in het kader van de kwaliteitszorg periodiek geëvalueerd en aangepast dient te worden. Het zorgplan is bedoeld als beleidsdocument en verantwoordingsdocument, maar zal tevens een leidraad zijn voor de mensen op de werkvloer.

Om het zorgplan zoveel mogelijk het karakter te geven van een 'levend' document is ervoor gekozen het zorgplan een digitale vorm te geven. Het zorgplan is op deze manier goed toegankelijk voor betrokkenen binnen de school en het kan relatief eenvoudig worden bijgesteld waar nodig.

Het zorgplan bestaat uit twee delen. In deel I beschrijft het eerste hoofdstuk de visie op zorg en onderwijs van de BWS. In het tweede hoofdstuk komt de vormgeving van de zorgstructuur aan bod. Het zorgaanbod en de leerlingbegeleiding wordt beschreven. Ook wordt aangegeven hoe procedures rondom aanvraag en uitvoering in zijn werk gaan. Vervolgens worden de taken van de verschillende functionarissen die werkzaam zijn in de begeleiding op de BWS beschreven. Tevens wordt er een beschrijving gegeven van de functionarissen en instellingen waarmee de BWS inzake begeleiding contacten heeft.

Deel II van het zorgplan bestaat uit bijlages; het ondersteuningsprofiel, de protocollen en documenten die gebruikt worden bij de uitvoering van de leerlingbegeleiding.

Januari 2020

Jolanda Beverwijk
Zorgcoördinator BWS

Bernard Kamsma
Directeur BWS

Deel I Zorgplan BWS

Inhoudsopgave

Inleiding	2
Deel I Zorgplan BWS	3
1.1 Het karakter van de school.....	4
1.2 De doelstellingen van de school.....	4
1.3 Visie op leerlingbegeleiding.....	5
2.1 Algemene zorg.....	7
2.2 Specifieke zorg.....	10
2.3 Geïndiceerde zorg	10
3.1 Functionarissen 1 ^e lijn	15
3.2 Functionarissen 2e lijn.....	16
3.3 Functionarissen 3 ^e lijn	19

Bijlages zijn opgenomen in zorgplan deel II

1. Visie op zorg en onderwijs

1.1 Het karakter van de school

De BWS is een openbare school. Dit houdt in dat het onderwijs is ingericht volgens de doelstellingen van het openbaar onderwijs. Op basis van deze doelstellingen, staan de deuren van de school open voor elke leerling ongeacht godsdienst, levensbeschouwing of afkomst.

De school heeft naast een didactische ook een pedagogische taak. Naast het aanleren van cognitieve vaardigheden en kennisverwerving stelt de school zich tot doel om ook aandacht te schenken aan de sociale vaardigheden van de leerlingen. Het bovenstaande komt tot uitdrukking in:

- het letten op en bespreekbaar maken van discriminatie en pesten;
- het leren respecteren en begrijpen van andere mensen en hun meningen en overtuigingen;
- het bevorderen van meningsvorming.

De BWS is een kleine school waarin het personeel en de leerlingen samenwerken om, op basis van wederzijds respect en begrip, een prettig en veilig schoolklimaat te bewerkstelligen voor zowel leerling als personeel. Dit vertrekpunt is van groot belang voor het pedagogisch klimaat van deze school en komt mede tot uitdrukking in de grote betrokkenheid bij het wel en wee van de leerlingen. Een klimaat als dit zal zeker bijdragen tot het behalen van de doelstellingen van de school.

1.2 De doelstellingen van de school

Het belangrijkste doel van de school is het uiterste halen uit iedere individuele leerling ongeacht niveau of leerjaar om hiermee de leerlingen optimaal voor te bereiden op het vervolgonderwijs, de arbeidsmarkt en de samenleving in zijn geheel. Daarnaast vinden wij het belangrijk om met een zo breed mogelijk aanbod zo veel mogelijk leerlingen zo lang mogelijk op het eiland van passend onderwijs te voorzien.

Daarom bieden we programma's aan variërend van vmbo basis, kader, theoretisch en havo/vwo onderbouw. Dit laatste loopt door tot en met klas 3 en waar mogelijk proberen we ook in klas 4 een extra programma-aanbod op havo-niveau aan te bieden. We zoeken continue naar moderne, zelfstandigheid bevorderende werkvormen en naar innovatieve les- en leerondersteunende hulpmiddelen met name op het gebied van ICT.

De BWS werkt nauw samen met andere scholen in het Samenwerkingsverband Fryslân Noard. Tevens heeft de BWS een samenwerkingsovereenkomst met Piter Jelles in Leeuwarden zonder daarbij haar zelfstandigheid te verliezen.

Het aanleren van sociale vaardigheden zoals:

- samenwerken
- het bespreekbaar maken van discriminatie en pesten
- het leren respecteren en begrijpen van andere mensen en
- het bevorderen van meningsvorming

beschouwen we als basiselementen voor het goed functioneren in een samenleving. De sociale veiligheid van eenieder staat bij de school in een hoog vaandel.

1.3 Visie op leerlingbegeleiding

Bij de leerlingbegeleiding is de missie van de BWS het uitgangspunt voor het te voeren beleid. De BWS heeft de volgende missie geformuleerd, waaraan het personeel van de scholengemeenschap zich bindt:

De Burgemeester Walda School (BWS) op Ameland is een school voor openbaar voortgezet onderwijs, met ruimte en respect voor ieders levensovertuiging. De BWS wil een gemeenschap zijn die haar leerlingen zo lang mogelijk van passend en goed onderwijs voorziet.

De school wil graag dat vrijwel al haar leerlingen bij binnenkomst vanaf de basisschool meteen op het juiste niveau zitten met passende steun en aandacht. Hiervoor wordt onder andere gebruik gemaakt van de Friese plaatsingswijzer. Een belangrijk accent ligt op het feit dat een leerling zich thuis moet kunnen voelen op de BWS. Het mentoraat en een goede communicatie tussen ouders, leerlingen en de school wordt door de BWS belangrijk gevonden. De mentor heeft een belangrijke taak gericht op het welbevinden van de leerling, het signaleren van studieproblemen en het begeleiden van het groepsproces. In de mentorlessen is er aandacht voor zowel studievaardigheden en -vorderingen als sociaal-emotionele onderwerpen, zoals omgaan met elkaar.

De zorgcoördinator van de BWS coördineert de zorg in de school en onderhoudt contacten met externe instanties. Vanuit de school kan een beroep worden gedaan op het expertisecentrum van het samenwerkingsverband Fryslân Noard. De zorgcoördinator verzorgt de contacten en maakt deel uit van het zorgplatform van samenwerkingsverband Fryslân Noard.

Daarnaast is er op de BWS een zorgteam dat ca. 5 keer per jaar bijeenkomt. Naast de zorgcoördinator maken een verpleegkundige van de GGD, een schoolmaatschappelijk werker, de orthopedagoog van SWV Fryslân Noard en de bovenbouwcoördinator deel uit van het zorgteam. Nieuwe leerlingen worden ingebracht door de mentor en/of leerlingbegeleider onder- of bovenbouw. Ook kan er op afroep een beroep gedaan worden op andere deskundigen, zoals politie.

Doel van de leerlingbegeleiding

De leerlingbegeleiding is erop gericht dat iedere leerling, binnen de eigen mogelijkheden, een kans krijgt op het gebied van leren, persoonsvorming en het maken van studiekeuzes, zodat de leerling zich op een evenwichtige manier kan ontwikkelen.

De leerlingbegeleiding richt zich op:

- begeleiding van het verstoorde leerproces;
- sociaal-emotionele begeleiding;
- studie- en keuzebegeleiding.

In dit zorgplan volgt een beschrijving van de structuur en de uitvoering met betrekking tot de begeleiding van het verstoorde leerproces en de sociaal- emotionele begeleiding.

De BWS streeft naar zoveel mogelijk geïntegreerde leerlingbegeleiding. Hierbij richten onderwijs en begeleiding zich gezamenlijk op de optimale ontwikkeling van de leerling; tevens stellen zij zich hier samen verantwoordelijk voor. Begeleiding wordt geïntegreerd in het onderwijsproces. Het gevolg hiervan is dat alle leerlingen gericht gestimuleerd worden in hun ontwikkeling als mens en de leerlingbegeleiding zich niet uitsluitend richt op uitval- lers met problemen. Geïntegreerde leerlingbegeleiding heeft drie uitgangspunten:

- alle leerlingen profiteren ervan;
- alle kanten van de leerling komen aan bod;
- alle docenten voelen zich er verantwoordelijk voor.

2. Vormgeving van de zorg

De BWS hecht veel belang aan leerlingbegeleiding. Om het leerproces van leerlingen succesvol te laten zijn is een veilige leeromgeving noodzakelijk. Leerlingbegeleiding draagt bij aan het creëren van deze veilige omgeving en schept daardoor een belangrijke voorwaarde voor het leren.

Leerlingbegeleiding begint in feite bij het pedagogisch klimaat dat op de school heerst. Dat maakt in eerste instantie de sfeer. Als deze goed of positief is, zullen de leerlingen gemakkelijker tot schoolprestaties kunnen komen dan wanneer die sfeer negatief uitpakt.

Zorgleerlingen

De begeleiding van zorgleerlingen wordt op de BWS gezien als gezamenlijke verantwoordelijkheid van alle onderwijsbetrokkenen. De BWS heeft als eilandschool relatief veel zorgleerlingen. Het gaat hier voornamelijk om:

- *Leerlingen met een LWOO-indicatie op basis van cognitieve leerachterstanden:*
Op basis van IQ en mate van leerachterstanden - eventueel veroorzaakt door een sociaal emotionele problematiek - wordt er extra geld toegekend aan deze leerlingen. Het geld dient ten goede te komen aan de leerling en moet als doel hebben de leerachterstanden van de leerlingen binnen het VO zodanig te verkleinen dat ze het reguliere VMBO- diploma kunnen behalen. Binnen de BWS is er voor gekozen de nadruk te leggen op specifieke begeleiding binnen de eerste twee jaar van de opleiding. Hierdoor kan de leerling in de daaropvolgende leerjaren optimaal profiteren van de aangeboden leerstof.

- *Dyslectische leerlingen:*
Voor leerlingen met een dyslexieverklaring zijn diverse faciliteiten en compensatiemogelijkheden beschikbaar. Gewerkt wordt volgens de uitgangspunten die te vinden zijn in "Het landelijk protocol dyslexie VO". De individuele aanpassingen staan vermeld in de dyslexiekaart die op de BWS door de zorgcoördinator voor iedere dyslectische leerling wordt opgesteld. Daarnaast draagt de zorgcoördinator met de examencoördinator zorg voor het toekennen en uitvoeren van de nodige facilitering.
Voor een aantal van deze leerlingen is extra begeleiding gewenst, omdat het werken in heterogene groepen veel extra inzicht en vaardigheid vergt van het zelfstandig (technisch)lezen en begrijpen van teksten en opdrachten (ook bij andere talen).

- **Leerlingen met sociaal emotionele en/of gedragsproblemen:**

De afgelopen jaren is er op de BWS een toename te zien van leerlingen waarbij sociaal emotionele problematiek een rol speelt binnen het cognitief en sociaal functioneren. Hoewel er geen specifieke gelden toegekend worden aan deze leerlingen, wordt er vanuit het zorgbudget een investering gedaan om deze leerlingen de nodige hulp te bieden binnen de school. Te denken valt aan extra begeleidingsgesprekken met de mentor en/of onderbouw-/bovenbouwcoördinator, begeleiding door de leerlingbegeleider of faalangstreductie/examenstressreductietraining.

Zorgaanbod

Op de BWS wordt de leerlingen verschillende mogelijkheden qua ondersteuning en begeleiding geboden. Bij de beschrijving van dit zorgaanbod kan een onderscheid gemaakt worden tussen drie verschillende soorten leerlingenzorg:

- **algemene zorg:** reguliere zorg geïntegreerd in het onderwijs;
- **specifieke zorg:** aanvullende zorg naast het onderwijs;
- **geïndiceerde zorg:** zorg bestemd voor geïndiceerde leerlingen.

2.1 Algemene zorg

Algemene zorg is de zorg die de school biedt, zodat leerlingen, zowel individueel als in groepsverband, optimaal profiteren van het aanbod van de school. Het gaat hierbij om *preventieve* begeleiding (het voorkomen dat er belemmeringen en problemen ontstaan bij leerlingen) en om *curatieve* begeleiding (het begeleiden van leerlingen die problemen ondervinden en daarbij ondersteuning nodig hebben).

De algemene zorg richt zich op de resultaten van de leerling (*voortgang*) en de situaties waarin de resultaten tot stand komen (*welzijn*). De algemene zorg begint al bij de aanmelding en toelating van de leerling. Door gebruik te maken van de Friese plaatsingswijzer worden leerlingen in overleg met de basisschool geplaatst op de leerweg die het beste bij hun niveau past.

Door middel van de leerlingenbesprekingen en rapportvergaderingen en het bijhouden van het leerlingendossier, vindt registratie en monitoring plaats. Op deze manier kan het ononderbroken leer- en ontwikkelingsproces van de leerling gewaarborgd worden.

De mentorlessen maken tevens deel uit van de algemene zorg. Deze lessen zijn belangrijk in de begeleiding van leerlingen, maar ook mentorgesprekken dragen hieraan bij.

Hierna worden de aspecten van algemene zorg op school nader toegelicht. De activiteiten in het kader van het mentoraat vinden plaats conform het studie/mentorles programma, zoals deze samengesteld is voor de verschillende jaargroepen.

Onderbouw

Op de BWS is gekozen voor heterogene jaargroepen van ca. 45 leerlingen. Sociaal gezien levert deze groepering een aantal voordelen op t.a.v. samenwerking en niveau- en vakoverstijgend werken. Cognitief worden de leerlingen vooral op eigen niveau begeleid.

Onderstaande uitgangspunten zijn leidend voor de onderbouw:

De BWS ...

- wil iedere leerling een succesvolle schoolloopbaan aanbieden
- biedt elke leerling de zorg die hij nodig heeft
- doet recht aan verschillen tussen leerlingen
- borgt de kwaliteit van de zorg
- streeft door flexibele groepsgrootten, binnen een groter geheel, naar een betekenisvolle, contextrijke en uitdagende leeromgeving.

LWOO-leerlingen krijgen binnen de grote groep waar mogelijk extra aandacht en begeleiding door de derde docent van het leergebied of door de onderwijsassistent die de vakdocent in de les ondersteunt. De begeleiding die de BWS biedt, sluit hierdoor goed aan bij deze groep leerlingen.

Daarnaast is het voor leerlingen die moeilijk zelfstandig kunnen plannen en moeite hebben verantwoordelijkheid voor het eigen werk op zich te nemen, extra begeleiding mogelijk.

De extra hulp die deze groep krijgt is:

- hulp bij de planning;
- extra begeleiding bij cognitieve problemen;
- extra begeleiding bij sociaal-emotionele problemen;
- extra inzet van hulpmiddelen bij cognitieve en sociaal emotionele problemen;
- studiebegeleiding;
- monitoring door de mentor.

Vooraf tijdens de keuzewerktijdmomenten is er aandacht voor individuele begeleiding van (zorg)leerlingen door de mentor en onderwijsassistent.

De docenten in de onderbouw zijn meer coachend bezig, zodat leerlingen gestuurd worden zelfstandig te werken en verantwoordelijkheid te nemen voor hun eigen leerproces. Doordat het team van begeleiders/docenten binnen een vak/leergebied nauw samenwerkt, kunnen ze de groep leerlingen beter in de gaten houden en zijn de lijnen naar hulp korter.

Indien nodig kan er hulp van het zorgadviesteam ingeroepen worden. Ook is het mogelijk om preventief te begeleiden. Als vanuit de basisschool al duidelijk is dat er een cognitief of sociaal emotioneel probleem aanwezig is, kan er vooraf al een plan voor de leerling opgesteld worden. Op deze manier kan de BWS goed inspelen op de behoeftes van de leerlingen.

Aanmelding en toelating

Leerlingen worden uiterlijk voor 1 april aangemeld op de BWS. De toelatingscommissie - deze wordt gevormd door de onderbouwcoördinator, zorgcoördinator en de directeur - beslist over de plaatsing van leerlingen en volgt in haar beslissing het advies van de basisschool op basis van de Plaatsingswijzer.

Tussentijdse toelating en toelating van een zorgleerling worden met de zorgcoördinator besproken. Deze maakt de afweging of de leerling bij het samenwerkingsverband Fryslân Noard besproken moet worden voor de officiële toelating doorgang kan vinden.

Het belangrijkste criterium bij aanname vormt het uitgangspunt dat de leerling gezien intelligentie, schoolvorderingen en gedrags- en/of persoonlijkheidsaspecten, in staat is een diploma op minimaal het niveau van de Basisberoepsgerichte Leerweg te behalen. Hierbij zal worden afgewogen dat de hulpvragen van de leerling de handelingsbekwaamheid van de school op gebied van begeleiding niet overvraagt en deze vanuit de wettelijk toegewezen financiële middelen kan worden bekostigd.

Wanneer de toelatingscommissie tot de afweging komt dat aan bovenstaande uitgangspunten niet kan worden voldaan kan de school weigeren toe te laten. Wel zal er advies gegeven worden over een passende onderwijsplaats. De toelating van LWOO-leerlingen wordt beschreven in de paragraaf 'Geïndiceerde zorg'. In de bijlage

staat de aanmelding en toelatingsprocedure (ATP) onderinstroom van de BWS beschreven.

Schoolondersteuningsplan (SOP)

Sinds de invoering van Passend Onderwijs beschikken wij over een schoolondersteuningsprofiel (SOP). Hierin staat welke mogelijkheden de BWS heeft voor de ondersteuning van leerlingen met specifieke onderwijsbehoeften. Ook de grenzen die wij kunnen bieden aan de ondersteuning worden hierin vermeldt. Het SOP is te vinden op onze website.

Leerlingbesprekingen

Gedurende het schooljaar vinden regelmatig leerlingenbesprekingen plaats. In deze vergaderingen komen signalen van docenten en/of de mentor aan de orde met betrekking tot de voortgang en het welzijn van de leerlingen zoals de studieresultaten, de studiehouding en het gedrag van de leerlingen. Wanneer er aanleiding toe is, wordt door de mentor contact opgenomen met de ouders van een leerling en worden afspraken gemaakt omtrent extra begeleiding. Ook is er ruimte voor het bespreken van de stand van zaken met betrekking tot leerlingen waarbij eerder problemen gesignaleerd zijn en/of die begeleiding hebben ontvangen.

Leerlingendossier

De registratie van de leerlingbegeleiding dient in het leerlingvolgsysteem opgenomen te worden. Dit gebeurt digitaal m.b.v. het programma Magister. In dit dossier wordt onder andere het volgende opgenomen: de aanmeldingsgegevens, rapportcijfers, aantekeningen van bijzondere gesprekken, contacten met ouders en eventuele deelname aan een faalangsttrainingen. Wanneer een leerling doorstroomt naar een nieuw studiejaar vindt er aan de hand van de informatie uit het leerlingendossier een overdracht plaats tussen de betreffende mentoren. Uitslagen van testen, aanmeldingsformulieren, handelingsplannen, en overige documenten die niet digitaal kunnen worden toegevoegd, worden bewaard in een schriftelijk leerlingendossier dat in beheer is van de administratie.

Pesten

Om pestgedrag vooraf te voorkomen is het van belang dat de mentoren kennis hebben van en rekening houden met pesten. In alle leerjaren wordt er tijdens de mentorlessen aandacht aan het thema 'Pesten' besteed als vast programmapunt of indien dit nodig is. Daarnaast beschikt de BWS over een pestprotocol dat is opgenomen in de bijlage en op de website te vinden is. Ieder jaar wordt er aandacht besteedt aan de Landelijke dag Tegen Pesten. De BWS heeft een antipestcoördinator.

Dyslexie

Het percentage leerlingen met dyslexie op de BWS ligt hoger dan het landelijk gemiddelde. Erfelijkheid speelt een belangrijke rol op onze eilandschool. Een goed dyslexiebeleid is daarom essentieel. Hiervoor heeft de BWS een dyslexieprotocol opgesteld (bijlage). Hierin wordt uitgegaan van de aanbevelingen uit "Het landelijk protocol voor dyslexie". Dyslectische leerlingen worden serieus genomen, zijn bekend in de school, worden gecompenseerd en gefaciliteerd op individueel niveau. Er is een dyslexiecoach werkzaam op de BWS.

Alle leerlingen, bij wie vastgesteld is dat ze dyslectisch zijn, krijgen een dyslexiekaart. Op deze kaart staan een aantal faciliteiten vermeld die ervoor kunnen zorgen dat een leerling zo optimaal mogelijk kan presteren, zonder teveel gehinderd te worden door zijn dyslexie. De dyslexiekaart is een persoonlijke kaart waarop aangegeven is voor welke faciliteiten deze specifieke leerling in aanmerking komt.

De leerling heeft zijn dyslexiekaart altijd bij zich en kan deze op verzoek aan de docent tonen. Voor docenten is een lijst aanwezig met daarop alle namen van leerlingen die dyslectisch zijn.

De dyslexiecoach maakt de dyslexiekaart voor individuele leerlingen. De werkwijze van de dyslexiekaart wordt aan de leerling uitgelegd. Tevens worden ouders/verzorgers middels een brief op de hoogte gesteld. Dyslectische leerlingen kunnen gebruik maken van de Lex app. Dit zijn gesproken boeken die met de iPad te beluisteren zijn. Iedere start van het schooljaar wordt er door de dyslexiecoach geïnventariseerd welke leerlingen hier voor welke vakken gebruik van willen maken.

2.2 Specifieke zorg

Specifieke zorg vindt aanvullend op de algemene zorg plaats. Deze zorg wordt op de BWS verzorgd door de tweedelijnsfunctionarissen, als de zorgcoördinator, de leerlingbegeleider, onderwijsassistent, de schoolmaatschappelijk werker en de sociaal verpleegkundige. De taken van deze personen worden beschreven in het volgende hoofdstuk.

Specifieke zorg is bedoeld voor leerlingen die extra zorg nodig hebben, naast de reguliere zorg in de klas. Naar aanleiding van resultaten, observaties van de mentor of vakdocenten of op aanvraag van de leerling zelf, kan een leerling in aanmerking komen voor specifieke zorg. Voorafgaand aan de uitvoering van de zorg dient eerst te worden vastgesteld welke zorg voor de leerling geschikt is. Hierbij spelen de zorgcoördinator, coördinator onder- of bovenbouw en/of het intern zorgteam van de BWS een rol. Bij alle vormen van begeleiding wordt er gestreefd naar een zo open mogelijke houding naar ouders.

In de begeleiding van leerlingen kan gebruik worden gemaakt van een ontwikkelingsperspectiefplan (OPP), die is opgenomen in de bijlage.

Ondersteuning van zieke leerlingen

Wanneer een leerling ziek is, moet dit direct bij de school gemeld worden. Indien de leerling langere tijd niet naar school kan komen, wordt samen met de ouders/verzorgers bekeken hoe het onderwijs, rekening houdend met de ziekte, voortgezet kan worden. Eventueel wordt de expertise van Samenwerkingsverband Fryslân Noard ingezet. Daarnaast kan gebruik gemaakt worden van de deskundigheid van een consulent onderwijsondersteuning zieke leerlingen. Voor leerlingen opgenomen in een academisch ziekenhuis zijn dat de consulenten van de educatieve voorziening. Voor alle andere leerlingen betreft het de consulenten van de onderwijsbegeleidingsdienst.

Het is de wettelijke plicht van de school om voor elke leerling, ook als hij/zij ziek is, te zorgen voor goed onderwijs. Daarnaast vindt de BWS het minstens zo belangrijk dat de leerling in deze situatie contact blijft houden met de klasgenoten, mentor en vakdocenten. De leerling moet weten en ervaren dat hij/zij ook dan meetelt en erbij hoort.

Het continueren van het onderwijs, aangepast aan de problematiek, is o.a. belangrijk om leerachterstanden zoveel mogelijk te voorkomen en sociale contacten zo goed mogelijk in stand te houden. De BWS maakt voor de ondersteuning van zieke leerlingen gebruik van het protocol dat is bijgevoegd.

Examenvreesreductietraining

Op de BWS wordt door de zorgcoördinator een Examenvrees Reductietraining (EVRT) aangeboden. In klas 4 vullen de leerlingen een vragenlijst in. Leerlingen die uit deze vragenlijst naar voren komen en leerlingen die zelf aangeven behoefte te hebben aan de EVRT krijgen een intakegesprek. Vervolgens wordt geselecteerd welke leerlingen mee doen aan de EVRT. Indien er voldoende ruimte is, krijgen leerlingen uit klas 3 ook de mogelijkheid aan te sluiten bij de training.

2.3 Geïndiceerde zorg

Geïndiceerde zorg wordt gegeven in de vorm van Leerweg Ondersteunend Onderwijs (LWOO) en in de vorm van leerlinggebonden financiering. Om hiervoor in aanmerking te komen moeten leerlingen een indicatiestelling hebben. Met de invoering van de wet op Passend Onderwijs sinds 1 augustus 2014 hebben er een aantal grote veranderingen plaats gevonden, o.a. op het gebied van de geïndiceerde zorg. Hieronder zijn de belangrijkste uitgangspunten beschreven.

Passend Onderwijs

Passend onderwijs is de manier waarop het onderwijs georganiseerd wordt voor leerlingen die extra ondersteuning nodig hebben. Door Passend onderwijs hebben meer kinderen een kans om het regulier voortgezet onderwijs te volgen. Kinderen die intensieve begeleiding nodig hebben, kunnen nog steeds naar het voortgezet speciaal onderwijs. Passend onderwijs is dus geen apart schooltype, maar een nieuwe manier van kijken naar de mogelijkheden en ondersteuningsbehoeften van kinderen.

Met de invoering van Passend onderwijs krijgen de scholen voor voortgezet (speciaal) onderwijs zorgplicht. Dat betekent, dat de school de aangemelde leerling een passende onderwijsplek moet bieden. Als de school geen passend onderwijs-begeleidingsaanbod kan bieden, dan wordt in overleg met de ouders een andere school voor voortgezet (speciaal) onderwijs gezocht. In sommige situaties kan de school besluiten om een leerling niet toe te laten, maar de zorgplicht blijft wel van toepassing.

Als een leerling niet voldoende heeft aan het begeleidingsaanbod van de BWS, dan kan een arrangement toegerekend worden door het Samenwerkingsverband. Het kan hierbij gaan om:

1. Extra begeleiding in de eigen school met behulp van een orthopedagoog of ambulant begeleider
2. Een plek in het OPDC (Orthopedagogisch Didactisch Centrum) van het Samenwerkingsverband; hier kan een traject gevolgd worden als het (tijdelijk) met de leerling niet goed gaat op school (en daar buiten). Het is de bedoeling, dat de leerling na zo'n intensief begeleidingstraject van 3 – 6 maanden, weer verder gaat op de eigen school
3. Symbiose: de leerling volgt een deel van het onderwijs- programma op een reguliere school en een deel op een speciale school
4. Voortgezet speciaal onderwijs: de leerling volgt het gehele onderwijsprogramma op een speciale school

Scholen zijn verplicht om voor leerlingen met een arrangement een ontwikkelingsperspectiefplan (OPP) op te stellen. Hierin staat vermeld wat de verwachte uitstroombestemming van de leerling is, welke belemmerende en bevorderende factoren er zijn die invloed hebben op het onderwijsproces, en welke begeleiding de leerling krijgt. Bij het opstellen van het Ontwikkelingsperspectief gaat de school in gesprek met de ouders.

Ouders melden hun kind aan op de school van hun voorkeur. Om zicht te krijgen op de begeleidingsmogelijkheden van de school kunnen ouders het Ondersteuningsprofiel van de school raadplegen. Na aanmelding heeft de school zorgplicht. Als het kind extra ondersteuning nodig heeft, zijn ouders verplicht om dit te vermelden bij de aanmelding. Zonder deze informatie kan de school geen inschatting maken óf en hoe er ondersteuning geboden kan worden.

Leerweg Ondersteunend Onderwijs

Leerwegondersteunend onderwijs is géén aparte leerweg. Het is bedoeld voor die leerlingen die het niveau van het VMBO wel aankunnen, maar extra begeleiding nodig hebben om de eindstreep te halen.

Leerlingen waarvoor binnen het VMBO een beroep gedaan wordt op LWOO hebben een beschikking nodig die is afgegeven door een samenwerkingsverband. Deze beschikking wordt afgegeven door Samenwerkingsverband Fryslân Noard indien voldaan wordt aan het criterium van leerachterstanden. Dit betreft een wettelijk vastgestelde leerachterstanden op begrijpend lezen, rekenen, spellen en technisch lezen.

Het gaat om leerlingen, die vanuit groep 8 van het basisonderwijs, de speciale school voor basisonderwijs (SBO), of het speciaal onderwijs (SO), doorstromen naar het VMBO of Praktijkonderwijs. Een kind met LWOO heeft recht op (een hogere) bekostiging om de benodigde zorg te kunnen verlenen. Het Samenwerkingsverband Fryslân Noard kijkt af van de landelijke criteria; er wordt alleen uitgegaan van leerachterstanden (cognitieve capaciteiten worden niet meer meegenomen).

Een kind heeft recht op LWOO indien:

- Een leerachterstand van 1,5 tot 3 jaar op twee van de vier vakken: Technisch lezen, Begrijpend lezen, Spelling en Inzichtelijk rekenen. Het kind moet in elk geval zo'n achterstand hebben op Begrijpend lezen óf Inzichtelijk rekenen.

Er is een procedure vastgesteld om te beoordelen of een kind in aanmerking komt voor LWOO. Binnen de plaatsingswijzer wordt gekeken naar de toetsen van januari groep 8. Is er sprake van bovengenoemde achterstanden, dan wordt besloten of het kind in aanmerking komt voor de aanvraag van LWOO. Er wordt middels Kindkans een dossier opgesteld en een aanvraag ingediend bij het Samenwerkingsverband Fryslân Noard. Deze beoordeelt het dossier. Indien het kind in aanmerking komt voor LWOO, wordt deze toegewezen. Deze toewijzing blijft van kracht zolang de leerling VMBO onderwijs volgt.

Praktijkonderwijs (PrO)

Er is een categorie leerlingen die niet in staat geacht wordt om een VMBO diploma te kunnen behalen, ook niet met leerwegondersteuning. Bij deze leerlingen is er sprake van een zeer aanzienlijke leerachterstand (meer dan 3 jaar op bovengenoemde domeinen) en een beperkte intelligentie. Deze leerlingen scoren een IQ tussen de 55-75/80. Deze leerlingen zijn gediend met een programma dat rechtstreeks toeleidt naar de arbeidsmarkt. Dat is de doelgroep voor het Praktijkonderwijs. In onze regio wordt dit onderwijs verzorgd op de J.J. Boumanschool te Dokkum.

Om de achterstanden te kunnen vaststellen wordt gebruik gemaakt van het Cito LOVS van de basisschool. Ieder jaar wordt de normering op basis van vaardigheidsscores en dle's voor signalering van Praktijkonderwijs (PrO en leerwegondersteuning (Lwoo) opnieuw bekeken en bekendgemaakt.

Kenmerken van LWOO-leerlingen (kunnen) zijn:

- Korte spanningsboog (taakgerichtheid)
- Niet structureel kunnen werken
- Moeite met plannen van taken
- Moeite met zelfstandig werken
- Veel persoonlijke aandacht nodig
- Veel extra uitleg van lesstof nodig
- Motivatie laag; positieve aansporing nodig
- Negatief zelfbeeld/faalangst/sociaal emotionele problematiek

LWOO-leerlingen hebben nodig:

- Structuur in leerstof, aanpak, benadering
- Begeleiding in aanpak lesstof/taak (korte taken)
- Specifieke uitleg; extra hulp
- Persoonlijke contacten/aandacht
- Succeservaringen

De BWS biedt LWOO-leerlingen:

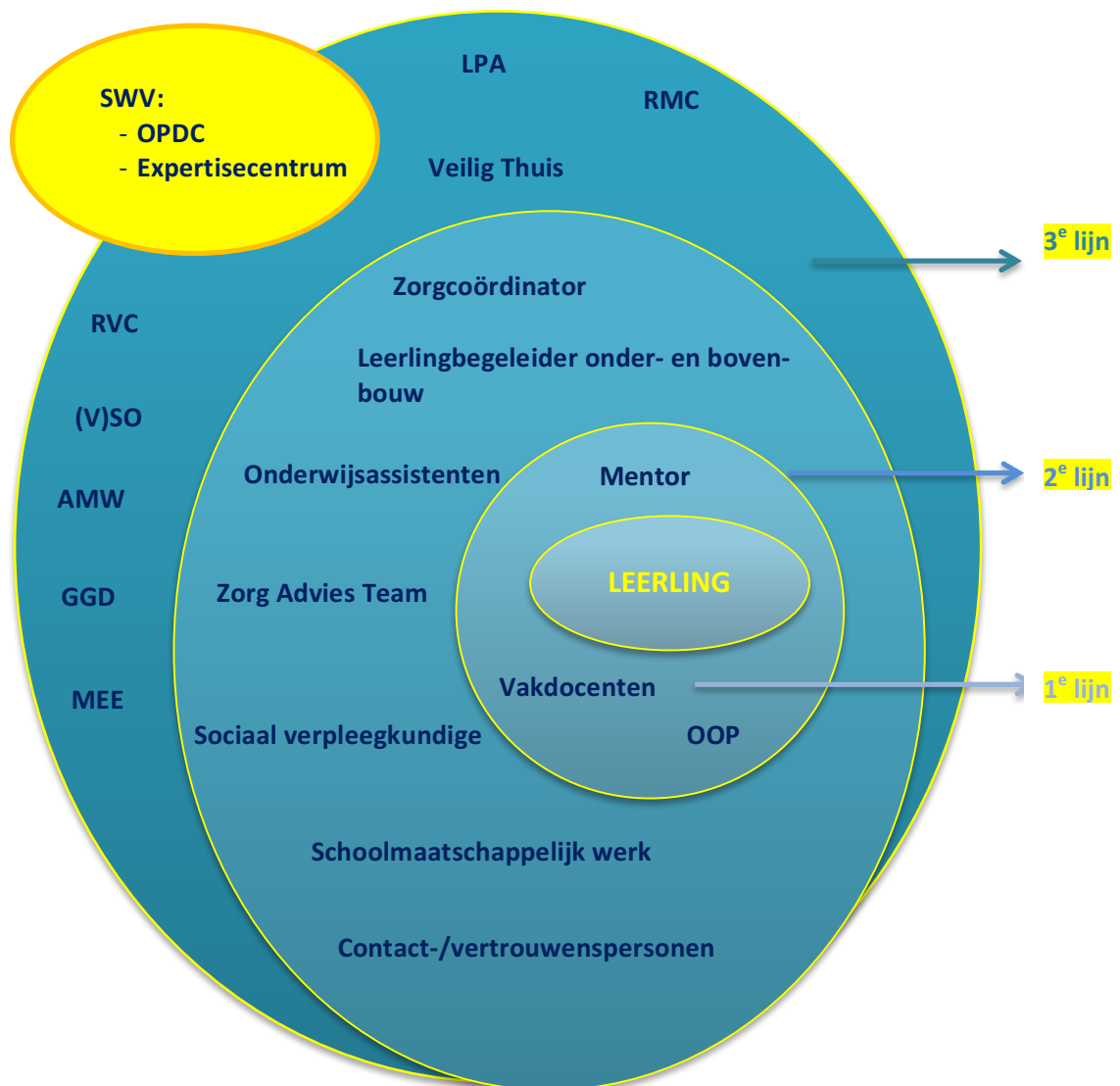
- Persoonlijk betrokken docenten
- Mentoren met hart voor deze leerlingen
- Extra cognitieve begeleidingsmogelijkheden door 3^e docent/onderwijsassistent
- Extra sociaal-emotionele begeleiding
- Leerstof op niveau
- Methoden met duidelijke structuur en werkwijze
- Zorgen voor succeservaringen
- Structuur brengen in het werken
- Opstellen van handelingsplannen
- Begeleiding van fundamentele processen en basisvaardigheden

Iedere LWOO-leerling heeft een zogenaamde LWOO-kaart op zijn tafel liggen. Hierop staat summier aangegeven waar de leerling extra ondersteuning bij nodig heeft tijdens de lessen, zodat de vakdocent hier rekening mee kan houden en hier tijdens de les snel op in kan springen (bijlage).

Bij toelating van leerlingen met een specifieke zorgvraag zullen de hulpvragen van de leerling geïnventariseerd moeten worden. Hierna zal een afweging volgen of en hoe de specifieke zorg geboden kan worden. De BWS is bereid om kinderen met een handicap toe te laten, maar centraal staat daarbij steeds de vraag, of de school de voorwaarden kan scheppen om het kind op een verantwoorde wijze op te vangen en om de gewenste zorg te bieden.

3. Functionarissen en taken

In de leerlingbegeleiding op de BWS zijn vele functionarissen actief. Een deel van die functionarissen is in dienst van de school, een ander deel is werkzaam bij andere organisaties, maar speelt vanuit die organisatie wel een rol binnen de school. Aan de hand van het drielijnenmodel kan een algemeen overzicht gegeven worden van de positie en taak van de functionarissen binnen de BWS.

Uitgangspunt in de begeleiding is de leerling: deze staat centraal in het model. De vakdocent en de mentor functioneren in de eerste lijn. Zij geven vorm aan de eerstelijnsbegeleiding. Feitelijk kan dan gesproken worden over de zorg voor de leerling, zoals die binnen de klassensituatie, in het werken met de leerling, ten uitvoer wordt gebracht. Deze zorg is gericht op het verbeteren van de cognitieve en/of sociaal-emotionele positie van de leerling, wanneer dit nodig is. Het gaat hier nadrukkelijk om het primaire proces.

Wanneer de hulpvraag van de leerling de mogelijkheden en competenties van de docent en de mentor overstijgt, kan een beroep worden gedaan op de functionarissen in de tweede lijn. De begeleiding die deze functionarissen geven, vindt plaats buiten de klassensituatie, maar heeft onmiskenbaar mede tot doel de leerling te ondersteunen bij het functioneren in de klassensituatie. De functionarissen, zoals zorgcoördinator, leerlingbegeleider en onderwijsassistent, zijn verbonden aan de school. Daarnaast zijn er functionarissen van externe organisaties, bijvoorbeeld de schoolmaatschappelijk werker en de sociaal verpleegkundige, die enige uren of op afroep werkzaam zijn op de BWS.

Wanneer de hulpvraag van de leerling ook de mogelijkheden en competenties van de tweedelijnsfunctionarissen

overstijgt, kan de stap gezet worden naar derdelijns begeleiding. Deze functionarissen zijn in dienst van externe organisaties. Zij kunnen geraadpleegd worden of er kan naar hen doorverwezen worden. In de volgende paragrafen volgt een algemene beschrijving van de disciplines die zich bezig houden met leerlingbegeleiding.

3.1 Functionarissen 1^e lijn

In de eerstelijnszorg functioneert de mentor als eerste verantwoordelijke voor zijn toegewezen leerlingen. Zij zijn aanspreekpunt voor de leerling, ouders en docententeam. Daarnaast zijn vakdocenten en onderwijs ondersteunend personeel (OOP) begeleiders in de eerste lijn.

Indien de mentor uit gesprekken met de leerling, ouders of vakdocenten een probleem signaleert dat zijn deskundigheid te boven gaat, verwijst de mentor de leerling door naar één van de tweedelijnsbegeleiders.

Mentor

In principe wordt voor elke klas of voor groepen van tien tot twintig leerlingen een mentor toegewezen. De mentor is in eerste lijn verantwoordelijk voor de contacten vanuit school met de leerlingen uit de mentorgroep en hun ouders en voor de begeleiding van de betreffende leerlingen bij persoonlijke- en studieproblematiek. De mentor probeert zoveel mogelijk de problemen met leerlingen zelf op te lossen en voert regelmatig voortgangsgesprekken met de hem/haar toegewezen leerlingen. Hij/zij is contactpersoon met betrekking tot deze leerlingen naar de ouders, docenten, onderbouw- of bovenbouwcoördinator, zorgcoördinator/leerlingbegeleider en directeur. De mentor heeft vanuit zijn betrokkenheid bij de hem toegewezen leerlingen inbreng in de rapportvergaderingen en leerlingbesprekingen. Hij rapporteert signalen, onderhoudt het leerlingvolgsysteem en besluit welke stappen ondernomen moeten worden. Hij kan hierbij de onderbouw- c.q. bovenbouwcoördinator of de zorgcoördinator/leerlingbegeleider inschakelen.

Daarnaast draagt de mentor zorg voor een juiste administratie van gegevens over de hem toegewezen leerlingen. Ook is de mentor betrokken bij de introductie van leerlingen op school, bij ouderavonden en klassenavonden en hij draagt zorg voor de invulling van mentorlessen volgens de in de jaargroep geldende afspraken en regelingen. De mentor voert voortgangsgesprekken met ouders en ambulant begeleider van leerlingen met een leerlinggebonden financiering.

Vakdocent

Vakdocenten zijn eerst verantwoordelijken voor lesgeven, zodat de leerlingen aan het einde van de opleiding voldoen aan de exameneisen. De vakdocent leert de leerling hoe hij het beste een leertaak moet aanpakken, welke leerstrategieën hij kan kiezen, hoe hij vaststelt of het resultaat voldoende is en hoe hij zijn leren bijstelt. Door de leerstof helder aan te bieden, creëert de docent een klimaat waarin zowel leerlingen als docent goed kunnen functioneren. Daarnaast coacht hij zijn leerlingen bij vakoverstijgende vaardigheden.

In de heterogene groepssamenstellingen op de BWS is het van belang dat de vakdocent kan omgaan met verschillen tussen leerlingen en kan differentiëren naar individueel niveau. De vakdocent kan leerlingen, die dat nodig hebben, extra ondersteuning geven, in de klas, maar ook individueel. Op de BWS wordt gestreefd naar een geïntegreerde leerlingbegeleiding, waarbij de begeleiding zoveel mogelijk plaatsvindt in de les. Dat betekent dat het niet allen de taak van de docent is om (zorg)leerlingen te begeleiden en ondersteunen, maar dat hij ook problemen in de ontwikkeling van een leerling moet kunnen signaleren. Wanneer de docent leerproblemen, problemen op sociaal-emotioneel gebied of vragen betreffende een leerling signaleert, geeft hij deze door aan de mentor.

Onderwijs ondersteunend personeel (OOP)

Naast onderwijsgevers zijn ook onderwijsondersteunende medewerkers binnen de school actief. Dit betreffen de conciërge, administrator, schoonmaakmedewerksters en de onderwijsassistenten. Wanneer zij vragen of problemen rond een leerling signaleren is het hun taak deze door te geven aan de mentor.

3.2 Functionarissen 2e lijn

In de tweedelijnszorg opereren de coördinatoren onder- en bovenbouw, de zorgcoördinator, leerlingbegeleider, onderwijsassistent, vertrouwenspersonen en de decanen. Daarnaast maken een aantal externe functionarissen deel uit van de tweedelijnszorg. Zij hebben vanuit hun specifieke deskundigheid ook zitting in het Zorg Advies Team van de BWS.

Zorgcoördinator

De zorgcoördinator heeft verschillende taken binnen de onderwijszorg en leerlingbegeleiding op de BWS. Zij ondersteunt en adviseert mentoren, docenten en de specifieke begeleiders. Het is haar verantwoordelijkheid alle zorgprocessen goed te bewaken. De zorgcoördinator heeft tot taak de zorgstructuur, in overleg met directeur en coördinatoren onder- en bovenbouw, te optimaliseren. De coördinator onder- en/of bovenbouw neemt in samenspraak met de zorgcoördinator beslissingen met betrekking tot het begeleidingssysteem en de begeleiding van individuele leerlingen. Waar nodig verzorgt de zorgcoördinator de opvang van leerlingen in de derde lijn. Samen met de coördinator onderbouw en directeur maakt zij tevens deel uit van de toelatingscommissie.

De zorgcoördinator is de contactpersoon naar externe instanties en personen. Tevens draagt de zorgcoördinator zorg voor de contacten met de ambulante begeleiding van de verschillende hulpverleners. Voor leerlingen die daarvoor in aanmerking komen vraagt zij de nieuwe indicatiestelling aan bij het OPDC van het SWV Fryslân Noard. Zij heeft zitting in het zorgcoördinatorenplatform van het samenwerkingsverband.

Wanneer een leerling problemen heeft op sociaal-emotioneel gebied, die voor een mentor niet op te lossen zijn, dan kan de mentor contact opnemen met de zorgcoördinator. De mentor kan de zorgcoördinator om advies vragen. Er volgt eerst een intakegesprek met de zorgcoördinator waarin de problematiek helder wordt gemaakt. Tijdens een tweede gesprek beoordeelt de zorgcoördinator of zij de begeleiding voort kan zetten of dat de leerling wordt doorverwezen naar een instantie die hem of haar verder kan helpen. De zorgcoördinator op de BWS werkt vanuit een contextuele visie en zal derhalve altijd streven naar een samenwerking tussen leerling, ouders en school.

Onderwijsassistent

Op de BWS vindt ondersteuning van zorgleerlingen vooral in de les plaats. Hiervoor wordt in de onderbouw bij de leergebieden een derde docent ingezet. Daarnaast zijn er twee onderwijsassistenten die zowel in de onder- als bovenbouw vakdocenten ondersteunen. Zij geven leerlingen met problemen op cognitief gebied en/of t.a.v. werkhouding en taakgerichtheid, individueel of in groepjes, extra ondersteuning. Ook kan de vakdocent specifieke ondersteuning bieden, terwijl de onderwijsassistent op dat moment het groepsproces begeleidt. Deze ondersteuning is vooral bedoeld voor LWOO- en zorgleerlingen. Daarnaast wordt er extra ondersteuning geboden aan dyslectische leerlingen. De BWS heeft een dyslexieprotocol opgesteld waarin duidelijk gemaakt wordt hoe aan-gekeken wordt tegen dyslexie en hoe hiermee omgegaan wordt. Dit protocol is opgenomen in de bijlage.

Dyslexiecoach

De dyslexiecoach doet (voor)onderzoek naar dyslexie wanneer er problemen in de taalontwikkeling van leerlingen gesignaleerd worden, zij is verantwoordelijk voor het begeleidingsprogramma van dyslectische leerlingen, het opstellen van de individuele dyslexiekaarten en het bewaken van het dyslexieprotocol.

Zorg Advies Team

Het ZAT bestaat uit de zorgcoördinator, bovenbouwcoördinator, jeugdverpleegkundige GGD, maatschappelijk werker MEE Fryslân en de orthopedagoog van het samenwerkingsverband Fryslân Noard. Eventueel aangevuld met andere tweede- en derdelijns functionarissen. Het ZAT coördineert de zorg in de school en onderhoudt contacten met externe instanties. De ZAT leden delen de zorg over jongeren met vragen of problemen. In overleg bekijkt het ZAT wie het beste het contact met de jongere of eventueel het gezin kan onderhouden. Het ZAT begeleidt leerlingen met cognitieve problemen en/of sociaal-emotionele problemen. Het kan daarbij gaan om zwakke

leerprestaties, problemen in de relatie met ouders/verzorgers, pestgedrag, verzuim, agressie, mishandeling, etc. De belangrijkste uitgangspunten zijn:

- Eén centraal punt voor zorg; één loket met korte lijnen naar de externe en interne hulpverlening;
- Het bieden van op de schoolsituatie en de leerling afgestemde hulp;
- Korte lijnen tussen de leerling, de school en instellingen onderling.

Het doel van het ZAT is om op basis van gesignaleerde vragen/problemen bij jongeren op school, waarvoor specifieke deskundigheid voor nodig is, een plan van aanpak te formuleren. Dit zodanig dat er in een vroeg stadium hulp kan plaatsvinden. Het werken aan vragen/problemen dient zo kort mogelijk te duren, zo vroeg mogelijk te beginnen en zo dicht mogelijk bij huis plaats te vinden. Als de vraag/het probleem complex is, zal er adequate doorverwijzing plaatsvinden naar het OPDC Noordoost van SWV Fryslân Noard of een hulpverleningsinstelling.

De taken van het interne zorgteam zijn:

- handelingsadvisering aan ouders/school;
- bieden of activeren van hulp en zorg;
- toeleiding van leerlingen naar hulp en zorg;
- coördinatie, afstemming, en opvolging van zorg;
- betrekken/verwijzen naar RPCL.

Het zorgteam bestaat uit mensen met een specifieke deskundigheid in het omgaan met jongeren. Samen kunnen zij een vollediger beeld van een jongere krijgen dan alleen. Samen delen zij de zorg over jongeren met vragen/problemen op school. Basis voor de werkwijze van het zorgteam zijn: signalering – diagnose – eventueel doorverwijzen naar externen – plan van aanpak formuleren – wie wordt betrokken bij het plan van aanpak – wie is verantwoordelijk voor de uitvoer – communicatie – evaluatiemoment vaststellen.

Procedure aanmelding en bespreking in het intern zorgteam:

1. Leerlingen worden in de week voorafgaand aan de zorgteambijeenkomst aangemeld voor bespreking door mentor of na overleg door zorgcoördinator, onder- of bovenbouwcoördinator, directie).
2. Alle besproken informatie in het zorgteam is vertrouwelijk en blijft binnen de beslotenheid van het zorgteam.
3. De individuele deelnemer aan het zorgteam is persoonlijk verantwoordelijk en aansprakelijk voor zijn/haar inbreng.
4. Van de ingebrachte jongere wordt een schaduw dossier aangelegd, hierin komt het intakeformulier en de voortgangsrapportage. Afspraken rond het dossier:
 - a) De dossiers komen in het beheer van de zorgcoördinator.
 - b) De dossiers worden na 4 jaar vernietigd.
 - c) Wet op de privacy waarborgen
5. De mentor krijgt terugkoppeling uit het zorgteam. Een andere inbrenger kan bij de mentor terecht voor informatie over de gevolgde (te volgen) stappen.

Planmatige werkwijze intern zorgteam:

1. *Intakefase*

Bij het zorgteam komt een hulpvraag binnen. De probleemsituatie wordt geïdentificeerd en verhelderd om de situatie zo goed mogelijk te kunnen overzien. Hierbij spelen de aanwezige leden een grote rol. Door de kennis van ieder lid, wordt het probleem breed bekeken.
2. *Strategiefase*

De volgende vragen komen hierbij aan bod:

 - Hoe gaan we te werk?
 - Welk traject moeten we volgen?
 - Welke personen zijn daarbij nodig?
 - Welk onderzoek moeten we verrichten?
 - Wat is de indicatie?

3. *Onderzoeksfase*

Diverse factoren binnen de probleemsituatie worden onderzocht: thuissituatie, schoolprestaties, informatie van derden.

4. *Integratie- en indicatiefase*

Het intern zorgteam kijkt naar de factoren die van invloed zijn op de hulpvraag. De mogelijkheden worden in deze fase weergegeven en besproken.

5. *Adviesfase*

De informatie die gedurende de voorgaande fasen zijn verzameld worden overgedragen en er volgt een concreet advies. Er wordt eerst altijd intern naar een oplossing gezocht, eer er externe instanties aan te pas komen. De gemaakte afspraken worden genoteerd. De volgende keer volgt de evaluatie:

- Zijn alle stappen ondernomen?
- Hoe is het nu met de leerling?
- Welke traject volgen we nu?

De bespreking begint dan weer van voor af aan.

Coördinatoren onder- en bovenbouw

Samen met de zorgcoördinator/leerlingbegeleider dragen zij zorg voor de tweedelijnszorg. De coördinatoren onder- en bovenbouw ondersteunen de directeur in zijn werkzaamheden ten aanzien van de dagelijkse leiding van de school. Samen met de directeur vormen zij het managementteam. De taak van coördinatoren onder- en bovenbouw is de regeling van, het toezicht op en de uitvoering in tweede lijn van de begeleiding van leerlingen in de onderbouw (klas 1 en 2) of de bovenbouw (klas 3 en 4), in overeenstemming met het daarvoor vastgestelde beleid. De begeleiding richt zich zowel op de studievoortgang als op het welzijn van de leerlingen. De coördinatoren onder- en bovenbouw voeren daartoe het overleg met de leerlingbegeleiders en mentoren in de onder-/bovenbouw. Samen met de zorgcoördinator nemen zij beslissingen met betrekking tot het begeleidingssysteem en de begeleiding van individuele leerlingen. Daarnaast heeft de coördinator onder-/bovenbouw een taak als verzuimcoördinator. Op basis van het meldprotocol schoolverzuim (bijlage) zorgen zij ervoor dat de school volgens de stappen handelt en ouders hiervan op de hoogte stelt.

De coördinator onderbouw maakt samen met de zorgcoördinator en directeur deel uit van de toelatingscommissie. De aanmelding- en toelatingsprocedure van leerlingen staat beschreven in de bijlage.

Decaan

Het decanaat functioneert als onderdeel van de leerlingbegeleiding, maar dan meer op het gebied van keuzebegeleiding. De decaan geeft de bovenbouwmentoren aanwijzingen om hun begeleiding t.a.v. het keuzeproces zo goed mogelijk te laten plaatsvinden. Verder regelt de decaan de contacten met het vervolgonderwijs volgens de overdrachtskalender VO-MBO (zie bijlage).

Vertrouwenspersoon

De vertrouwenspersoon is er voor de leerlingen en het personeel om te bemiddelen bij problemen op het gebied van ongewenste seksuele intimidatie, maar ook bij problemen op het gebied van discriminatie, racisme, agressie en geweld. De BWS beschikt over twee vertrouwenspersonen. Een klacht op dit gebied dient altijd (al dan niet via een derde) gemeld te worden bij het bevoegd gezag. Het bevoegd gezag verwijst de klager naar de vertrouwenspersoon. Deze gaat na of door bemiddeling een oplossing kan worden bereikt, of dat de gebeurtenis aanleiding geeft tot het indienen van een klacht bij de Landelijke Klachtencommissie BVE. Verder begeleidt de contactpersoon de klager desgewenst bij de verdere procedure en verleent desgewenst bijstand bij het doen van aangifte bij politie of justitie. De contactpersoon heeft geheimhoudingsplicht.

Maatschappelijk werk

De maatschappelijk werker is de eerste externe hulpverlener die in de school bereikbaar is voor leerlingen. Hij is lid van het Intern zorgteam en geeft daar adviezen om hulp zo effectief mogelijk te laten zijn.

Zowel mentoren als andere functionarissen binnen de school kunnen een leerling doorverwijzen naar de schoolmaatschappelijk werker. Een leerling kan ook zelf een gesprek aanvragen. Aangezien de

schoolmaatschappelijk werker geen vast spreekuur heeft, verlopen de contacten en aanvragen/doorverwijzingen via de zorgcoördinator. Meestal wordt het aantal gesprekken beperkt gehouden. Indien leerlingen langduriger in behandeling genomen moeten worden, dient er in samenspraak met de ouders doorverwezen te worden.

Jeugdverpleegkundige

De jeugdverpleegkundige (GGD) heeft, indien een leerling dat wil, gesprekken om te helpen bij zaken die met lichamelijk welzijn te maken hebben. Zij is lid van het intern zorgteam. De jeugdverpleegkundige houdt zich vooral bezig met sociaal-emotionele problematiek van leerlingen. Daarnaast voert zij in verschillende leerjaren periodieke onderzoeken uit op vaste momenten in het schooljaar. De jeugdverpleegkundige heeft geen vast spreekuur, maar is wel telefonisch bereikbaar voor leerlingen. Contacten lopen via de zorgcoördinator.

Schoolarts

De schoolarts onderzoekt alle leerlingen uit de onderbouw op lichamelijke problemen. Wanneer er problemen gesignaleerd worden, kan besloten worden dat een leerling vaker contact heeft met de schoolarts.

3.3 Functionarissen 3^e lijn

In de derde lijn van de leerlingbegeleiding kan een beroep gedaan worden op de deskundigheid van verschillende externe functionarissen en externe organisaties. Hierna volgt een overzicht van organisaties en functionarissen waarmee de BWS contacten onderhoudt.

Samenwerkingsverband VO/SVO

Scholen voor voortgezet onderwijs werken samen op het gebied van leerlingenzorg in een samenwerkingsverband dat werkt aan het verbeteren van de zorg aan leerlingen die extra begeleiding nodig hebben. De BWS participeert in het samenwerkingsverband Fryslân Noard. Doel is om zoveel mogelijk leerlingen met een diploma, startkwalificatie of ander perspectief de school te laten verlaten; het samenwerkingsverband ondersteunt en stimuleert scholen en docenten daarbij vanuit de visie: “Regulier onderwijs als het kan, speciaal als het moet”. Het uiteindelijke doel is dat steeds meer leerlingen het eerste doel halen en dat de scholen, samen met andere instanties, vaker voorkomen dat leerlingen uitvallen.

Het samenwerkingsverband zorgt voor duidelijke procedures en ziet de ouders als partners om samen de beste weg voor het kind te vinden.

In een schoolondersteuningsprofiel (SOP) geeft de school aan welke mogelijkheden de school heeft voor de ondersteuning van leerlingen met specifieke onderwijsbehoeften.

Het ondersteuningsplan is te vinden op [schoolondersteuningsprofiel BWS](#)

Expertisecentrum

Het samenwerkingsverband heeft een eigen expertisecentrum om leerlingen, docenten en scholen te begeleiden. Er zijn orthopedagogen, psychologen en begeleiders werkzaam die met dit doel de scholen ingaan. Deze medewerkers zijn deskundig op het gebied van onderwijs en helpen de school en de docenten om leerlingen te ondersteunen. Zo kunnen leerlingen zich zo goed mogelijk ontwikkelen in hun schoolloopbaan. De focus van de ondersteuning is vooral gericht op het versterken van het onderwijs en het vergroten van de kennis van de docenten en de zorgfunctionarissen. De zorgcoördinator verzorgt de contacten met het expertisecentrum.

OPDC

Soms is het voor een leerling tijdelijk niet mogelijk onderwijs te volgen op een reguliere school, ook niet met extra ondersteuning geboden binnen de eigen school. Voor deze leerlingen kan worden gekozen voor het volgen van een tijdelijk traject in het OPDC (OrthoPedagogisch Didactisch Centrum).

Binnen het OPDC kan optimaal ingespeeld worden op de individuele begeleidingsbehoefte van de jongere. De verblijfsduur in het OPDC varieert. Het doel is om de leerlingen zoveel en zo snel mogelijk weer terug te laten keren, in principe naar de eigen school, maar soms ook naar een andere VO school, het MBO of het VSO. Na af-

loop van het verblijf op het OPDC kan de jongere nog een periode begeleid worden vanuit het OPDC om de slaagingskansen van de plaatsing te optimaliseren en school te ondersteunen bij de begeleiding van de jongere.

Het OPDC speelt binnen het samenwerkingsverband een belangrijke rol bij:

- Het ondersteunen van de scholen door de tijdelijke opvang van jongeren die binnen de school moeizaam functioneren.
- Het verduidelijken van de ondersteuningsbehoefte en het geven van handelingsadviezen aan de leerling, de ouders en de school.
- Het voorkomen van voortijdige schooluitval door jongeren tijdelijk op te vangen en weer een onderwijs-perspectief te bieden.
- Het beperken van de instroom in het VSO van jongeren.
- Het voorkomen dan wel beëindigen van thuiszittersproblematiek van jongeren.
- Het OPDC kan een schakelfunctie vervullen voor jongeren die vanuit het residentieel onderwijs, geheel of gedeeltelijk, teruggeschakeld kunnen worden naar het regulier voortgezet onderwijs. Op deze manier kan een dergelijke route verantwoord en goed gedoseerd worden ingericht, zodat de succeskans beduidend groter is.

Het OPDC van het samenwerkingsverband is gevestigd in Leeuwarden, op de Melkemastate 29.

Regionale meld- en coördinatiefunctie Fryslân Noard

Elke gemeente in Nederland is verantwoordelijk voor leerlingen die vroegtijdig uitvallen uit het onderwijs. De gemeenten hebben hierin een aantal taken:

- verzorgen van registratie van vroegtijdig schoolverlaters;
- terugdringen van de aantallen vroegtijdig schoolverlaters;
- zorgen voor samenwerking tussen alle betrokken instanties.

Niet elke gemeente is groot genoeg om deze taak te kunnen volbrengen. Daarom werken gemeenten in bepaalde regio's samen in de Regionale Meld- en Coördinatiefunctie (RMC).

Een leerling wordt via de LPA aangemeld bij het RMC -Consultatieteam.

Speciaal Onderwijs

Scholen voor speciaal onderwijs zijn gebundeld in vier clusters:

- **Cluster 1:** scholen voor visueel gehandicapte leerlingen: blinde kinderen, slechtziende kinderen, meervoudig gehandicapte kinderen met deze handicap;
- **Cluster 2:** scholen voor auditief en communicatief gehandicapte leerlingen: dove kinderen, slechthorende kinderen, kinderen met ernstige spraak-taalmoeilijkheden, meervoudig gehandicapte kinderen met deze handicap;
- **Cluster 3:** scholen voor lichamelijk en verstandelijk gehandicapte leerlingen: langdurig zieke kinderen met een lichamelijke handicap, lichamelijk gehandicapte kinderen, zeer moeilijk lerende kinderen, meervoudig gehandicapte kinderen met een van deze handicaps;
- **Cluster 4:** scholen voor leerlingen met gedragsproblemen en psychiatrische stoornissen: langdurig zieke kinderen anders dan met een lichamelijke handicap, zeer moeilijk opvoedbare kinderen, kinderen in scholen verbonden aan pedologische instituten, kinderen met gedragsproblemen en/of psychiatrische problematiek.

Het samenwerkingsverband beslist over toelating tot het VSO van de clusters 3 en 4 scholen.

Leerplichtambtenaar

De leerplichtambtenaar komt met name in beeld wanneer er sprake is van opvallend schoolverzuim. In het geval van ongeoorloofd verzuim doet de school een melding bij de leerplichtambtenaar van de gemeente Ameland. Bij verzuim stelt de leerplichtambtenaar na een melding een onderzoek in. Het onderzoek is gericht op het achterhalen van de oorzaak van het verzuimgedrag en het vinden van een passende oplossing. De leerplichtambtenaar van de gemeente Ameland maakt ook deel uit van het intern zorgteam. Zij heeft behalve haar rechtstreekse taak

rond leerplicht een belangrijke rol bij verwijzingen en meldingen bij officiële instanties.

De BWS en scholen en leerplichtambtenaren van de gemeenten binnen het samenwerkingsverband werken samen om het aantal vroegtijdig schoolverlaters terug te dringen. Hiertoe is een meldprotocol schoolverzuim opgesteld. Het meldprotocol is opgenomen in de bijlage.

Regiecentrum Bescherming en Veiligheid

Gemeenten zijn verantwoordelijk voor de uitvoering en financiering van de jeugdzorg. Onder het motto 'Grip op veilig leven' zet het Regiecentrum Bescherming en Veiligheid hun expertise in.

Zij adviseert, onderzoekt, verwijst en regisseert. Bij meervoudige complexe problematiek zoals fysiek geweld, psychisch geweld en/of delinquent gedrag bieden wij bescherming aan personen en gezinnen, ook als deze niet in staat zijn hulp te vragen of te accepteren. Ze werken nauw samen met de wijk- en gebiedsteams.

Veilig Thuis

Veilig Thuis is het advies- en meldpunt huiselijk geweld en kindermishandeling. Dit zijn regionale organisaties waar slachtoffers, daders en omstanders terecht kunnen voor deskundige hulp en advies.

Met de decentralisaties in het sociaal domein zijn gemeenten verantwoordelijk voor de organisatie van Veilig Thuis. De werkwijze van de gemeenten kenmerkt zich door een integrale aanpak: één gezin, één plan. Daarom kunnen burgers en professionals straks bij één punt terecht met hun zorgen en vragen over en meldingen van zowel huiselijk geweld als kindermishandeling.

De BWS heeft een meldcode opgesteld dat gehanteerd wordt wanneer er sprake is van een vermoeden van kindermishandeling. De meldcode is opgenomen in de bijlage.

Fier Fryslân

Fier is expertisecentrum op het gebied van: huiselijk geweld, kindermishandeling, eengerelateerd geweld, mensenhandel, loverboyproblematiek, jeugdprostitutie, (vroegkinderlijke) traumatisering en vechtscheidingen.

Fier biedt hulp aan slachtoffers, getuigen én plegers van geweld; geweld dat plaatsvindt in relaties met als doel het voorkomen van geweld, stoppen van geweld en hulp bieden bij de gevolgen van geweld.

GGD Fryslân

Aan de BWS is een sociaal verpleegkundige verbonden, o.a. als lid van het intern zorgteam. Deze persoon funktioneert als tweedelijnszorgfunctionaris in de school. Vanuit de verbondenheid aan de GGD kan de sociaal verpleegkundige een schakelfunctie vervullen tussen de school en de GGD. De GGD biedt een breed aantal diensten op het gebied van jeugdgezondheidszorg aan scholen. Naast de consultatiefunctie van de sociaal verpleegkundige, organiseert de GGD is samenwerking met de Stichting Verslavingszorg Noord-Nederland het project "De gezonde school en genotmiddelen". Op de BWS is dit project geïntegreerd in het tweedejaarsmentoraat.

Kinnik Kind en Jeugd GGZ

Kinnik kind en jeugd GGZ is een organisatie die hulp biedt aan kinderen en jongeren met psychische en psychiatrische klachten. De POH'er gevestigd bij de huisartsenpraktijken op Ameland zijn onderdeel van Kinnik.

Het zorgaanbod van Kinnik is veelzijdig. Kinnik biedt individuele gesprekken en gesprekken in groepen, dagbehandeling, thuishulp, ouderbegeleiding en -training en verschillende andere therapievormen. Ook kunnen kinderen en jongeren terecht in hun kliniek, het logeershuis en jongeren in een begeleide woonvorm in Leeuwarden.

Jeugdhulp Friesland

Jeugdhulp Friesland helpt bij opvoedings-, ontwikkelings- en gedragsproblemen. Het zorgaanbod van Jeugdhulp Friesland sluit hierbij aan en loopt uiteen van kortdurende hulp tot intensieve behandeling en opvang. Cliënten krijgen zo snel mogelijk hulp die past en werkt. De veiligheid en ontwikkeling van jonge mensen staat centraal.

MEE Friesland

MEE is een onafhankelijke organisatie die informatie, advies en ondersteuning biedt aan mensen met een beperking én hun omgeving in de regio Friesland.

Voor kinderen met een ontwikkelingsachterstand, een autistische stoornis of een andere beperking kan de consultant van MEE Friesland het kind en de ouders tijdelijk ondersteunen. Ook biedt MEE Friesland voor kinderen, volwassenen en ouders trainingen, gespreksgroepen en cursussen.

CJG Ameland

Het Centrum voor Jeugd en Gezin Ameland is een samenwerkingsverband tussen alle organisaties die met jeugdigen van 0 tot 23 jaar werken. Onderwijs, peuterspeelzalen, kinderopvang, welzijnswerk, maatschappelijk werk, jeugdgezondheidszorg, verloskundigen, MEE Fryslân, etc.